

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף כ"ז
הדף היומי בהלכה: סימן קס"ה אמצע סעיף א' 'ואם אינו' עד סימן קס"ו
המוסר היומי: אהבת חסד חלק א' פרק ח' אות ה' עד פתיחה לתשלומי שכר שכיר

לוח
לימוד
יומי

מצות השמחה בחג

הלכות והנהגות לחג הסוכות

מתוך ביאורים ומוספים משנה ברורה מהדורת 'דרשו'

מצות עשה מן התורה להיות שמח וטוב לב ביום טוב ובחול-המועד, ובכלל המצוה - לשתות יין (ולא מיץ ענבים) בכל ימי החג, וכן ראוי לאכול בשר מדי יום. ומוטל על האדם לשמח גם את אשתו וילדיו, ולכן - מצוה על הבעל לקנות עבור אשתו בגד או תכשיט לחג, ואם אין לה צורך בהם, נחלקו הפוסקים אם אף על פי כן יקנה, או שיקנה חפץ אחר שיש לה שמחה בו, כמו ספר, כלי נאה וכדומה; ומצוה על האב לתת לילדיו דברים המשמחים אותם, כמיני מתיקה וכדומה. עוד נחלקו הפוסקים האם מצות השמחה בחג מוטלת גם על הנשים, וסיבת החיוב לדעת הסוברים כן - שאף שנשים פטורות ממצוות עשה ש'הזמן גרמן', כלומר, התלויות בזמן מסוים, מצות השמחה היא דין מדיני יום טוב, והן חייבות בו כפי שהן מחויבות במצות השביתה ממלאכה ביום טוב.

[ביאורים ומוספים למשנה ברורה מהדורת דרשו, תקכט, 25, 32, 33 ו-34]

בסעודה שמתתפים בה מספר אנשים - האם הגדול שבהם נוטל את ידיו ראשון?

כשכמה אנשים אוכלים סעודה יחד, ראוי שאחד מהם יוציא את כולם בברכת 'המוציא', מפני ש"בָּרַב עִם הַדְּרַת מֶלֶךְ". ואף שצריך משום כך להמתין עד שכולם יטלו ידיהם, אין בכך חשש 'הפסק' בין הנטילה לסעודה, כיון ששהייה זו היא לצורך הסעודה. וראוי שהגדול שבכולם יוציאם בברכתו, וכן שיטול את ידיו ראשון. ויש אומרים שהגדול שבהם יטול ידיו אחרון, כדי שלא יצטרך להמתין זמן רב בין הנטילה לסעודה, דהיינו עד שיטלו כולם ויוציאם בברכתו. [ס"ק ה-ו; ביאורים ומוספים דרשו, 9 (ובהרחבת המקור)]

בסעודות מרובות משתתפים - ראוי שכל אחד יברך 'המוציא' לעצמו

בסעודות מרובות משתתפים, ראוי שכל אחד יברך 'המוציא' מיד לאחר נטילת ידים, ולא ימתינו עד שאחד יוציא את כולם בברכתו, משום שאם ימתינו, יארך הדבר זמן רב, ובינתיים עלולים הנוטלים הראשונים להסיח דעתם או לדבר; וגם ההמתנה עצמה אינה ראויה, כיון שלכתחילה אין לשהות בין הנטילה לסעודה יותר מכדי הילוך עשרים ושתיים אמה (10.56-12.68 מטרים, לשיטות השונות). ובאופן זה - שכל אחד מברך לבדו - לכל הדעות (ראה לעיל) הגדול שבמשתתפים נוטל ידיו ראשון. [ס"ק ה; ביאורים ומוספים דרשו, 10]

האם ניתן לברך 'אשר יצר' בין שתי השפיכות בנטילת ידים?

כפי שלמדנו אתמול, הנצרך לברך ברכת 'אשר יצר' בעת נטילת ידים לסעודה, אינו יכול ליטול ולברך 'אשר יצר' ואחר כך 'על נטילת ידים', כיון שמפסיק בין הנטילה לברכתה. ואף השופך פעמיים בנטילת ידים - אינו רשאי לברך 'אשר יצר' לאחר השפיכה הראשונה, ו'על נטילת ידים' לאחר השפיכה השנייה, כיון שבימינו שופכים רביעית (86.4-150 מ"ל, לשיטות השונות) ויותר בבת אחת, ובכך כבר נטהרות הידים, והשפיכה השנייה היא רק לחומרא, ונמצא אפוא שמפסיק בין הנטילה לברכתה. [ס"ק ג]

אתמול למדנו

- מי שנגע באמצע סעודתו במקומות המכוסים שבגוף, או שחיך בשערות ראשו, או שהטיל מי רגלים - צריך ליטול את ידיו בשנית. ונחלקו הפוסקים אם יברך.
- כאמור, הנוגע במקומות המכוסים שבגופו חייב בנטילת ידים, וזאת משום שיש בהם זיעה מרובה. והיודע שגופו נקי מכל לכלוך וזיעה - נחלקו הפוסקים אם צריך ליטול ידיו.
- הנצרך לברך 'אשר יצר' בעת נטילת ידים לסעודה - יש אומרים שירחץ את ידיו מעט ויברך 'אשר יצר', ולאחר מכן יטול ידיו כדין ויברך 'על נטילת ידים'. ויש אומרים שיטול ידיו כדין ויברך 'על נטילת ידים' ולאחר מכן 'אשר יצר'.

מחר נלמד

- המדבר בין הנטילה לסעודה - האם צריך ליטול שנית?
- האם יש מעלה בניגוב הידים לאחר הנטילה במקום בו מתקיימת הסעודה?
- פרוסת הלחם הראשונה - כהקרבת ביכורים!